

UUTISET

On äärimmäisen vaikeaa vaikuttaa ihmisten ruokailutottumuksiin. Myös kehitysmaiden kasvava väestö haluaa vaurastuessaan ostaa lihaa, eikä sitä voi estää. **EMERITUSPROFESSORI VACLAV SMIL, MANITOBAN YLIOPISTO**

Kotieläimet syrjäyttävät villieläimiä

”Ruuantuotannossa ei ole kyse ihmisten, vaan kotieläinten ruokkimisesta”, väittää maailman-kuulu väestön-kasvun ja ruuan-tuotannon tutkija Vaclav Smil.

Sadan vuoden aikana ihmisbio-massa on yli nelinkertaistunut ja kotieläinten biomassassa yli kol-minkertaistunut. Samassa ajassa luonnontilaisten nisäkkäiden biomassassa on puolittunut.

Kun maailmassa on seitsemän miljardia ihmistä, ihmiskunnan ruokkimiseen tarvitaan jatku-vasti lisää viljelyalaa. Tuotettu ruoka menee kuitenkin suureksi osaksi kotieläinten rehuksi.

”Ruuantuotannossa ei ole kyse ihmisten, vaan kotieläinten ruokkimisesta”, kanadalaisen Manitoban yliopiston emerit-usprofessori **Vaclav Smil** huo-mautti.

”Suurimmassa osassa maail-maa emme tarvitse mitään lisää. Meidän ei tarvitse syödä lisää lihaa.”

Smil puhui Helsingin yliopis-ton järjestämässä maankäytön ongelmia käsittelevässä Food, fiber or fuel? -seminaarissa kes-kiviikkona.

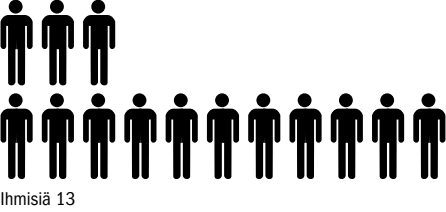
Ihmis- ja eläinmassan muutos maailmassa 1900–2000

 = Miljardia kiloa hiiltä

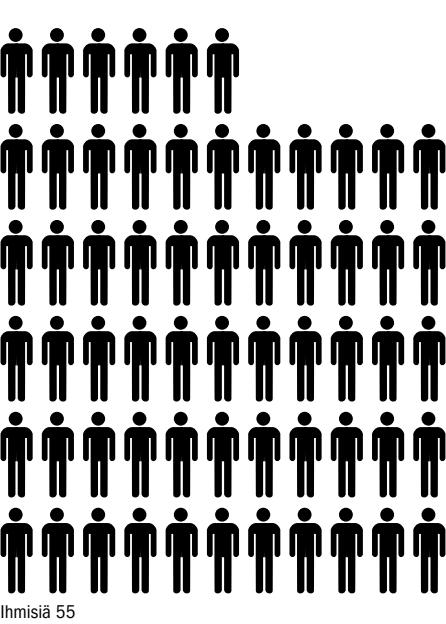
 = Miljardia kiloa hiiltä

 = Miljardia kiloa hiiltä

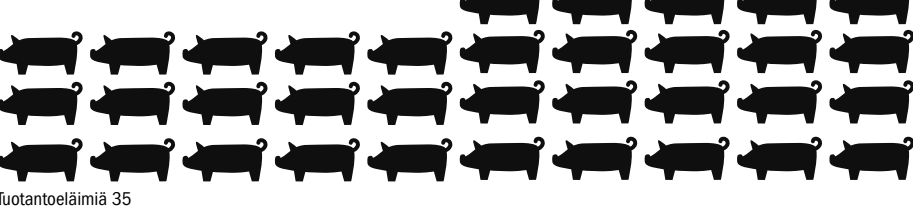
1900

2000

Luonnonvaraisia nisäkkäitä 5

Tuotantoeläimiä 120

Lähde: V. Smil, 2011 Grafiikka: Veera Lindholm

Kilpailuvirasto ratsasi Sikayrittäjien toimiston

Kilpailuvirasto tutkii Suomen Sikayrittäjien toimintaa. Maa-seudun Tulevaisuuden saa-mien tietojen mukaan virasto on tällä viikolla tehnyt ratsian yhdistyksen toimistoon ja vaatinut nähtäväkseen yhdis-tyksen asiakirjoja ja tiettävästi takavarikoitunut atk-laitteistoa.

Sikayrittäjien puheenjohtaja **Martin Ylikännö** vahvistaa, että yhdistys on tällä hetkellä tekemisissä Kilpailuviraston kanssa.

”Enempää emme halua asiaa tässä vaiheessa kommentoi-da”, Ylikännö sanoi torstaina MT:lle.

Saartouhka vedettiin nopeasti
Suomen Sikayrittäjät uhkasi runsas viikko sitten saartaa HK Ruokatalon teurastamon Fors-sassa ja Atrian teurastamon Nurmossa heikkojen tuotta-jahintojen takia. Yhdistys

perui saartouhkan muutaman päivän kuluttua, ja perusteli sitä lihatalojen ”oikeansuun-taisilla, mutta riittämättömillä toimilla”.

Ylikännö ei halua toistaiseksi arvioida, herättikö saartouhka mahdollisesti Kilpailuviraston kiinnostuksen.

”Saimme saartouhalla lupa-ukset hinnankorotuksista. HK nostaa sian tuottajahintaa vii-dellä ja Atria kolmella sentillä kilolta”, Ylikännö sanoo.

MT yritti kysyä Sikayrittä-jien tutkimasta myös Kilpai-luvirastolta. Sen henkilöstö oli torstaina omassa tilaisuus-nessaan, eikä asiasta vastaavia henkilöitä tavoitettu.

Kriisi nostaa keskustelua
Keskustelu kotieläintuotteiden tuottajainnoista sekä teolli-suuden ja kaupan välisistä so-pimuksista on kiihtynyt viime

viikkoina rehujen voimakkaan hinnannousun seurauksena. Tuottajat ovat vaatineet koh-tuutta sopimuksiin sekä kus-tannusnousun välitöntä huo-mioimista tuottajainnoissa.

Atrian toimitusjohtaja **Ju-ha Gröhn** arvioi keskiviikon lehdessä (MT 22.8.) liha-alan täyttävän tulevan talven aika-na kriisialueen tunnusmerkit. Gröhnin mukaan sianlihan tuottajahintaan tarvittaisiin parinkymmenen sentin koro-tus, ja samassa suhteessa hintaa tulisi korottaa myös broilerin- ja naudanlihantuottajille.

Gröhnin esittämät korotuk-set tarkkoittaisivat yhteensä noin 100 miljoonan lisäeuron siirtoa koko lihaketjun läpi kuluttajilta tuottajille. Lihate-ollisuus ja kauppa eivät kerro julkisuuteen yksityiskohtaisia tietoja sopimusneuvotteluis-taan.

JUSSI MARTIKAINEN

Tuottajat vastustavat luopumisiän nostoa

Keskisuomalaisen ja itä-suomalaisen viljelijöiden sosiaalivaliokunta vastustaa ikärajan nostoa luopumistues-sa. Muitakaan heikennyksiä ei hyväksytä.

Ensi vuoden alusta luopu-mistuessa loppuvat lisämaan kaupat. Sukupolvenvaihdok-sissa ikäraja nousee 59 vuoteen vuoden 2014 alusta.

Puheenjohtaja **Paula Pusa** sanoo mautilojen toimintaa vaikeutettavan, mikäli luopu-mistuessa ikärajaa nostetaan. Samalla jatkajan aloitusikä nousee.

”Tämä hankaloittaa maati-lojen siirtymistä seuraavalle sukupolvelle”, Pusa toteaa. Jatkajat lähtevät muihin ammatteihin, jos he joutuvat odottamaan tilanpitoa pitkään. Jatkajien määrä vähenisi halli-tuksen kaavailmien heiken-nysten takia.

Maatilan kannattavuuden vaateita kiristetään. Yrittäjätu-loa pitää jatkossa jäädä vähin-tään 15 000, kun tänä vuonna

KIMMO HAIMI

riittää 10 000 euron kannatta-vuus.

Maatalousyrittäjien eläke-laitoksessa arvioidaan uuden kannattavuusrajan karsivan muutamia maatiloja luopu-mistuelta. Säädös kohdistuu pieniin kasvinviljelytiloihin.

Hallitus antaa kahden vii-kon päästä eduskunnalle esityksensä ensi vuoden tuloista ja menoista. Luopumistuen muutoksista säädettäisiin bud-jettilailla.

Hallitus aikoo säästää 32 miljoonaa euroa viljelijöiden sosiaaliturvasta lähivuosina. Säästöistä 12 miljoonaa koh-distetaan luopumistukeen, viisi lomitukseen ja 15 myel-eläkkeisiin.

MT

Jatkajat voivat lähteä muihin ammatteihin, jos joutuvat odottamaan tilanpitoa pit-kään, tuottajat pelkäävät.

NOUSIKO LÄMMITYSKULUSI?

Parhaat lämpöpumput laadukkaasti asennettuna saat alan ammattiliikkeestä.

Tee hankintasi **Hankintaturva-tilillä** nyt, saat laskun joulukuussa. Jos maksat koko oston joulukuussa, on korko 0% ja kulut 0 €.

Kysy muista maksuvaihtoehtoista lisää **Hankintaturva-liikkeistä.**

Kampanja-aika 1.9. – 31.10.2012

www.hankintaturvaliike.fi

Lämpöpumput yli 40:stä alan ammattiliikkeestä.

Valtakunnallinen palvelunumero Puh. 020 7032 811

Lankapuhelimesta soittaessa 8,28 snt/puhelu + 5,52 snt/min (sis. alv 23%)
Matkapuhelimesta soittaessa 8,28 snt/puhelu + 22,14 snt/min (sis. alv 23%)

Kuiviketta voi tehdä lietelannasta kompostoimalla

Niukkuus kuiviketurpeesta aiheuttaa huolta kotieläintiloilla. Tila voisi olla kuivikkeen suh-teen myös omavarainen, kertoo **Tero Savela** Rekitec Oy:stä.

Teknisesti yksinkertainen kuivikekompostori tuottaa imu-kyylytään ja kosteusprosentil-taan kuiviketurettaa vastaavaa kuiviketta. Käyttöominaisuuk-siltaan kompostikuivike vastaa turvetta, mutta emäksisyytensä takia ei sido ammoniakkia kuten turve.

Turpeeseen verrattuna kui-vikkeen etuna on sen tasalaatui-suus ja pölyämättömyys, sanoo Savela. Raaka-aineena kompos-tori käyttää lietelantaa.

Kuivikekompostorisissa on se-kä separaattori että kompostori. Liete pumpataan pudotuskai-vosta separaattoriin, joka jaootte-lee kuiva-aineen ja nesteen eril-leen. Kompostorin prosessissa

syntyy kuivike, selostaa Savela. ”Kuiva-ainehan on kasvi-pe-räistä, lähinnä sulamatonta hei-nänpätkää.”

Ei estettä käytölle

Rekitec selvitti viime kevää-nä, estääkö joku laki tai asetus kompostorikuivikkeen käytön kotieläintiloilla. ”Koska tuotet-ta käytetään omalla tilalla, eikä luovuteta minnekään, ei sen käytölle ole Elintarviketurval-lisuusviraston mukaan estettä”, kertoo Savela.

Kuivikkeen käytöstä kysyttiin myös läänineläinlääkäreiltä, joiden mukaan käytölle ei myöskään ole estettä. Eläinlääkärit huolehtivat eläinten hyvinvoin-nista.

Lietelannan separointi ja hygienisointi kestää 1–3 päivää. Neljä tuntia 55 celsiusasteessa

tai tunti 70 celsiusasteessa riit-tää hygienisoimaan kuivikkeen, sanoo Savela.

”Jokainen hiukkanen lämpe-nee varmasti, sillä kyseessä on rumpukompostori.”

Kuivike tarvitsee 1–2 viikkoa jälkikypsytykseen ennen kuin se on käyttövalmis.

”Kyseessä on yksinkertainen biologinen prosessi, johon ei lisätä kemikaaleja. Se on myös hyvin pitkälle automatisoitu, eikä tarvitse jatkuvaa valvontaa.”

Maailma suosittu

Kuivikekompostoreja asenne-taan lähes kaikkiin uusiin na-vetoihin Pohjois-Amerikassa ja Kanadassa.

”Kompostorien valmistaja toi markkinoille pienempiä kom-postoreja, jotka soveltuisivat Pohjoismaiden olosuhteisiin. Se

herätti meidän kiinnostuksen”, kertoo Savela Rekitecistä. Yritys on separointilaitteistojen toimit-taja.

5 kuutiometrin kompostori soveltuu 70–180 lehmän, eli 1–3 lypsyröbotin navettaan. Kom-postori maksaa lähes 60 000 euroa.

”Erillisiä kompostoreja ja se-paraattoreita on Suomessakin käytössä, mutta ei laitetta, jossa ne ovat yhdessä.”

Kuivikekompostoria varten ei ole massaa oleviin järjestelmiin tarvitse tehdä muutoksia, tarvi-taan vain betoni- tai pilarialusta. Neste menee edelleen lietesäili-öön.

”Sähkönkulutus on vain joi-tain kilowattitunteja päivässä. Itseasiassa prosessi tuottaa enemmän energiaa kuin se käyt-tää.”

SARI PENTTINEN

Virtaaman kasvu ei nosta päästöjen osuutta

Turvetuotantoa on syyllistetty siitä, että tulvat huuhtelevat soita kiintoaineita vesistöihin. Tuoreen selvityksen mukaan virtaamien kohoaminen ei nosta turvetuotantoalueiden kiintoaines- ja humuskuormi-tuksen osuutta päästöistä.

Vapo on mittauttanut Keski-Suomessa sijaitsevaan Kyy-järveen sen valuma-alueelta kohdistuvat kiintoaines- ja humuskuormitukset kuusi

kertaa. Mittauksia ovat tehneet insinööri-toimisto Saloy Oy ja ympäristötutkimuksiin erikois-tunut Nablabs Oy.

”Mittaustulokset osoittavat, että turvetuotannon suhteel-liset osuudet kiintoaines- ja humuskuormituksen osalta eivät juuri muutu virtaamien muuttuessa”, kertoo erityisasi-antuntija **Jaakko Soikkeli**.

Kuluvan kesän aikana Kyy-järven kuormitusta on selvitetty

kahden viikon välein. Mukana on sekä normaalivirtaamia että erittäin runsaita sadejaksoja heinä- ja elokuulta.

Tulosten mukaan turvetuo-tanto-alueiden kiintoaines-päästöjen osuus järven koko-naispäästöistä eivät juurikaan muutu virtauksen kasvaessa.

Kiintoainespäästöt kokonai-suudessaan kasvavat selvästi virtaaman kasvaessa turvetuo-tantoalueilta, mutta ne kasvavat

vähintään samalla tavalla myös muualta tulevissa vesissä, joilla ei ole mitään vesienkäsitelyjär-jestelmää.

Mittausten mukaan Vapon turvetuotantoalueiden valu-mavesien osuus Kyyjärveen laskevien uomien kokonaisvir-taamasta on noin 2,5 prosent-tia.

Turvesuon humuskuormi-tuksen osuus on 2,9 prosenttia. **JARMO PALOKALLIO**